

De dunne lijn tussen rechtspraak en politiek

Patrick van IJzendoorn, *journalist*

Een paar jaar geleden organiseerde het toenmalige hoofd van de Britse juridische wereld, Lord Chancellor Derry Irvine, een benefietavond voor de Labour Partij. Voor minimaal tweehonderd pond mochten gasten plaatsnemen aan een rijkelijk gevulde eettafel. Afwezigen liepen het acute gevaar om mooie baantjes mis te lopen... Dat juridische en politieke macht dicht bij elkaar liggen in het Verenigd Koninkrijk, blijkt ook uit de juridische achtergronden van Tony Blair en Michael Howard.

De rechtenstudie was voor Michael Howard (Llanelli, 1941) een manier om tijdens zijn studie op het Peterhouse College in Cambridge zoveel mogelijk tijd over te houden voor vrouwelijk schoon, the Beatles en met name politieke activiteiten naast de studie. Rechten kostte minder tijd dan economie, een vak waar hij aanvankelijk voor leerde. Het 'Als je niet beter je best doet, eindig je op de rechtenfaculteit' waarmee docenten hun studenten op scherp probeerden te zetten, had bij Howard niet gewerkt. Het bleek achteraf een goede stap te zijn geweest. Voor een topadvocaat bezat hij de benodigde talenten: hij kon zich onderwerpen snel eigen maken, hij bezat een tomeloze ambitie en een ongekend retorisch talent. Dat laatste leverde hem na zijn studie een reis door de Verenigde Staten en Canada op waar hij samen met een andere topretoricus elke avond debatten voerde, en ex-president Harry Truman ontmoette. Zijn hart lag echter niet in de rechtszaal, maar in de politiek, zo ontdekte Howard.

Op 23-jarige leeftijd kreeg hij een stageplek bij Elwyn Jones, die naast toppleiter ook kamerlid van de Labour Partij was. Later zou Jones Lord Chancellor worden. Zeker toen gold de advocatuur als een springplank naar de politiek, en een verblijf in de politiek vormde voor sommigen de opmaat voor een carrière als hoge rechter. Sterker, het was indertijd goed mogelijk om overdag te pleiten in de rechtszaal en in de avonduren in het parlement. Howard werd al snel collega van Jones in de als vooruitstrevend bekendstaande Lamb Chambers en begon met

bagatelzaken, met name op verkeersgebied. Later legde hij zich toe op arbeidsrecht en ruimtelijke ordening, een juridische tak die het dichtst bij de politiek stond. Hij stond onder meer een politicus bij die niet wilde worden gefilmd door de BBC, de gemeente Barnsley die de vergunning van een marktkoopman in had getrokken omdat deze 's nachts op straat had geürineerd en het ministerie van Verkeer & Waterstaat dat een autoweg wilde aanleggen door de lommerrijke Noord-Londense wijk Highgate.

Tijdens laatstgenoemde zaak vestigde hij zijn faam als een tamelijk botte kruisverhoorder, een advocaat aan wie subtiel of diplomatiek optreden niet besteed was. Tussen het pleiten door had hij drie liefdesrelaties met vrouwelijke collega's, voordat hij de liefde van zijn leven ontmoette, het fotomodel Sandra Paul. Begin jaren tachtig verhuisde hij naar de 2 Paper Chambers, een conservatief advocatenkantoor waar dezer dagen Desmond da Silva werkt, de advocaat die Mark Thatcher van advies dient. Het was een strategische stap omdat de conservatieve revolutie van moeder Thatcher – ook een juriste – reeds in volle gang was en dit kantoor meer zaken zou krijgen. In 1982 werd Howard tot Queen's Counsel benoemd, maar twee maanden later kwam zijn echte hartenwens uit: hij mocht de Conservatieve Partij vertegenwoordigen voor een 'veilig' kiesdistrict.

Een jaar later zat hij in het Lagerhuis, waar hij niet alleen met 'Right Honourable' maar vanwege zijn QC-titel ook met Learned Gentleman diende te worden aangesproken. Aanvankelijk combineerde hij beide werkzaamheden, maar liet de advocatuur vallen nadat hij staatssecretaris was geworden. Tijdens zijn eerste debat, dat handelde over vakbondswetgeving, werd hij als eerste onderbroken door een jong, mondig en welgeïnformeerd kamerlid van de oppositie.

Dat was Tony Blair.

Tony Blair en Michael Howard, oppositieleider

Anthony Charles Lynton Blair (Edinburgh, 1953) had rechten gestudeerd aan die andere beroemde universiteit, Oxford, op het wat behoudende St. John's College, nadat hij op het meer progressieve Balliol was afgewezen. En net als Howard had hij er eigenlijk geen tijd voor. Popmuziek – hij hield van de Rolling Stones en zong in het bandje Ugly Rumours – en vooral politiek hadden zijn warme interesse. Waar Howard uit een familie van middenstanders kwam, daar was bij Blair rechten een familiekwaa: zijn vader (een politicus) en zijn broer waren ook jurist. Hij studeerde met goede, maar door al zijn buitenschoolse activiteiten niet met uitmuntende resultaten af.

Op zoek naar een stageplek ontmoette hij, in de Lincoln's Inn, zijn latere vrouw Cherie Booth, een veelbelovende juriste, die net als Blair lid van de Labour Partij was. Beiden kregen uitein-

Mexicaanse advocaat met de dood bedreigd

Mensenrechtenadvocaat Leonel Rivero Rodríguez werd onlangs telefonisch met de dood bedreigd in zijn kantoor in Mexico City. Ook in het verleden ontving Rodríguez, net als zijn kantoorgenoot Digna Ochoa, soortgelijke telefoontjes, zijn zijn ruiten eens ingegooid en is er bij hem ingebroken. Waarschijnlijk wilde men hem destijds intimideren vanwege zijn werk als advocaat voor protesterende universiteitsstudenten. In oktober 2001 werd zijn collega Ochoa vermoord. Hierop kreeg Rodríguez bodyguards op verzoek van het Inter-Amerikaanse Gerechtshof (Inter-American Court of Justice). Deze werden een half jaar later overvallen door mannen die lieten weten Rodríguez van kant te willen maken. Naar aanleiding van de recente dreigtelefoontjes aan Rodríguez's adres heeft het Centre for Justice and International Law (CEJIL) aan de Inter-American Court on Human Rights gevraagd om de Mexicaanse regering te verzoeken de huidige beschermingsmaatregelen voor Rodríguez voorlopig in stand te houden of te verscherpen. Rodríguez heeft bovendien een klacht ingediend bij de Algemene Staatsaanklager (Procuraduría General de Justicia del Distrito Federal). De Mexicaanse autoriteiten hebben de veelvuldig voorkomende bedreigingen en verdachtmakingen van mensenrechtenadvocaten nooit effectief onderzocht en zelden plegers hiervan vervolgd. Stichting Advocaten voor Advocaten roept daarom, net als Amnesty International en de European Bar Human Rights Institute op tot actie. Ook u kunt appelleren aan de Mexicaanse autoriteiten door per brief uw bezorgdheid uit te spreken over de veiligheid van Rodríguez vanwege de recentelijk geuite dreigtelefoontjes. Moedig hen aan om de veiligheidsmaatregelen voor Rodríguez aan te houden en zonodig te versterken; om spoedig een onpartijdig en volledig onderzoek in te stellen naar recente en in het verleden gedane bedreigingen jegens hem; om de onderzoeksresultaten te publiceren en de verantwoordelijken te vervolgen.

Adresseer uw brieven (indien mogelijk in het Spaans) aan:

Mtro. Bernardo Bátiz Vázquez
Procurador General del Distrito Federal
Gabriel Hernández 56, 5 piso,
col. Doctores,
México D.F. 06720
Fax: +52 55 53 45 55 29

Responsable de l'Unité de promotion et de défense des droits humains au sein du ministère de l'Intérieur:
Maestro Ricardo Sepúlveda
Secretaría de Gobernación
Reforma 99, Piso 21, PH
Colonia Tabacalera
06030, México D.F., Mexique
Fax: +52 55 51 28 02 34 (vraag hier eventueel: «tono de fax por favor»)

Meer informatie over Leonel Rivero Rodríguez:

http://web.amnesty.org/library/Index/ENGAMR410092005_of

<http://www.idhae.org/idhae-uk-index2.htm>

>

delijk een stageplaats aangeboden bij de vooruitstrevende topadvocaat Derry Irvine, die later door Blair – voor wat, hoort wat – tot Lord Chancellor zou promoveren. Eén van de twee geliefden moest aanvallen en hoewel Cherie de betere juriste was, viel de keuze op Blair. Volgens Irvine was Blair de betere retoricus en kon hij snel tot de kern van de zaak komen. Wat ook meespeelde waren zijn Oxford-achtergrond en het feit dat hij van het mannelijk geslacht was. Het was een tijd waarin vrouwen in de veelal door juristen gefrequenteerde bar El Vino's op Fleet Street niet werden bediend. Cherie vond een plek op het kantoor van George Carman, de meest gevreesde smaadadvocaat van het land.

Blair deed commerciële zaken, maar vertegenwoordigde als deskundige in het arbeidsrecht vooral de Labour Partij en bijbehorende vakbonden. Zijn afkeer van conservatieve rechters groeide met de dag. Dat gold evenzeer voor zijn oude studievriend, collega-barrister Charlie Falconer met wie hij een huis deelde. Het huishouden leek het meest op dat van *The Young Ones* (met Blair als de beschaafde Mike). Blair koestert zulke goede herinneringen aan die tijd dat hij Falconer vorig jaar aanwees als opvolger van Lord Chancellor Irvine, zijn oude mentor. Ondanks succes in de rechtszaal lonkte Blairs hart, net als dat van Howard, naar de politiek. 'Ik wil iets besturen,' vertelde hij zijn vrienden, een wens die in 1997 zou worden vervuld toen hij premier werd, veertien jaar nadat hij voor het verpauperde mijn-district Sedgfield was gekozen als Kamerlid. Zijn politieke carrière was zo snel verlopen dat hij geen kans zag om, net als Howard Queen's Counsel te worden. Meer dan twintig jaar zouden de twee elkaar, met enkele onderbrekingen, blijven schaduwen. Voor hen was het parlement, vooral tijdens het wekelijkse Prime Minister's Questions, een soort rechtszaal met camera's. En met gejuich! Hear! Hear!

En met macht, zo merkten ook de rechters. Zowel Howard als Blair wist veel vijanden te maken binnen de rechtsprekende macht. Onder het werkmotto 'Opsluiten en sleutels weggoien' zorgde Howard in de jaren negentig als minister van Binnenlandse Zaken voor een cellentekort en hekelde hij tussendoor 'airy-fairy judges' die te laag straffen. Op zijn beurt werd Blair, wegens zijn radicale voorstellen omtrent terrorismebestrijding (wat hem betreft kunnen verdachten op bevel van de minister van Binnenlandse Zaken onder huisarrest worden geplaatst), binnen liberaal-rechtsprekende (en pleitende) kringen als constitutioneel vandaal beschouwd. Hoe de verkiezingen van afgelopen week ook zijn uitgevallen als u dit leest: beide kemphanen kunnen een terugkeer naar de Inns of Court in elk geval vergeten. Laat staan een benoeming als hoge rechter.

Literatuur

In Search of Michael Howard – Michael Crick

Tony Blair: Prime Minister – John Rentoul

Uit de krant

'Isn't it about time we stopped all this nonsense about whether Tony Blair is a liar or not. He is a lawyer.' (Ian Walker, Colchester, Essex, in *The Daily Telegraph*)